

INTERVJU: Žarko Mirković, direktor Muzičkog centra Crne Gore

Publika nam je potrebna koliko i mi njoj

PODGORICA - Deseta sezona Crnogorskog simfonijskog orkestra biće otvorena sutra u 20 sati koncertom na Velikoj sceni Crnogorskog narodnog pozorišta. Pod upravom maestra Grigorija Kraska, na premijernom nastupu u novoj sezoni solističku dionicu tumačiće jedan od najharizmatičnijih violončelista današnjice, belgijski umjetnik Dejvid Koen.

Šta će sve obilježiti jubilarnu sezonu crnogorskih simfoničara, te koje su dalje smjernice i kočnice u razvoju ovog orkestra, razgovarali smo sa direktorom Muzičkog centra Crne Gore Žarkom Mirkovićem.

POBJEDA: Ako imamo u vidu da za svaki koncert na svoj način doprinosi sazrijevanju muzičke scene u Crnoj Gori, u čemu će se ogledati specifičnost nastupa kojim ćete biti otvorena 10. sezona Crnogorskog simfonijskog orkestra?

MIRKOVIĆ: Za otvaranje smo morali pozvati veliko ime. Dejvid je fantastičan čelista. Saradnja sa umjetnikom takvog ranga znači mnogo i nama i publici. Sviraćemo i petu Beethovenovu simfoniju, što obećava koncert kakav želimo na početku sezone.

POBJEDA: Po čemu će se jubilarna sezona izdvojiti od prethodnih?

MIRKOVIĆ: Sama muzika je ono što svaku sezonu razlikuje od prethodne i što je najvažnije, sve bolji nivo našeg orkestra. „Žar ptica“ Stravinskog, Bartokov Koncert za orkestar i Klavirski koncert, Bergov violinski koncert, su remek djela muzike prošlog vijeka i veliki test za svaki orkestar, ništa manje nego Dvoržakove simfonije, i djela Bramsa, Šumana, Čajkovskog, Kodalja, Šostakoviča ili Baha, koja ćemo, pored ostalog, izvesti u ovoj sezoni. Posebno se radujemo Verdijevom Rekvijemu koji smo planirali za zatvaranje festivala A tempo. U svakom slučaju, mnogo divne, zahtjevne muzike, mnogo posla, ali svakako manje nego što objektivno možemo, jer dva termina mjesečno koliko nam je na raspolaganju za koncerte, daleko su od naših sadašnjih mogućnosti, ambicija i potreba publike. Nadam se ne za dugo.

POBJEDA: Na putu građenja kvalitetnijeg muzičkog života u Crnoj Gori, CSO važi za stožer. Zahvaljujući njemu svjedoci smo premijernih izvođenja u Crnoj Gori mnogih epohalnih djela svjetske muzike. U tom kontekstu, kakva će biti ovogodišnja sezona?

Posao se radi dobro jedino ako želite ili ako ste primorani da ga radite najbolje što možete. Ni jedno ni drugo još nije dominantni dio našeg mentaliteta, ali se i to da postupno formirati. Bez jasnijih ciljeva, ozbiljnijih motiva ili zahtjeva da se ispune, nema velikih pomaka

MIRKOVIĆ: Čak i kad imate dovoljno novca, sezonu pravite u zavisnosti od onoga što hoćete da postignete. Naš trajni cilj je što bolji orkestar i zato smo od početka, ne zaboravljajući publiku, gradili dobre odnose sa umjetnicima koji su dolazili sa željom da pomognu našem odrastanju svojim angažmanom, iskustvom, harizmom i kritičkim odnosom prema onome što radimo. Taj krug nikad nije dovoljno velik, ali danas uključuje mnoge koji su reputaciju stekli širom svijeta, i što je najvažnije, koji hoće da ponovo sarađuju sa nama. Razumljivo je da svaki umjetnik prvenstveno želi da pokaže sebe, ali radije pozivamo one koji su spremni da sarađuju sa orkestrom ne samo kao zvijezde, i u prolazu, već kao partneri sa kojima se uživa u muzici i zajedničkom radu. Nikada nijesmo zatvarali vrata, ali je prirodno da se više radujemo gostima koji nam imponuju u svakom pogledu, nego onima za koje je Pilsudski rekao da je tužno kada se prava umjetnička duša nastani u mozgu djeteta. U svakom slučaju, siguran sam da će saradnja sa prijateljima i ove godine doprinijeti našem napredovanju i da će publika uživati.

POBJEDA: Deset godina je dovoljno da se jasno vide prvi plodovi odrastanja i Crnogorskog simfonijskog orkestra i Muzičkog centra. Na šta ste vi konkretno ponosni?

MIRKOVIĆ: Zadovoljni smo onim što smo do sada postigli, a koliko vidimo, i publika i šira javnost i država koja nas finansira. Uz razuman oprez i dalje prihvatamo i pohvale i kritike, posebno kada su pretjerane. Dirigent, Grigorij Krasko, i naši muzičari stvorili su pouzdan ansambl, ali moramo težiti boljem. Za nas je najvažnije je da smo dosegli profesionalni nivo i da smo usmjereni ka ciljevima koji garantuju dalji napredak.

POBJEDA: Koji su to ciljevi?

MIRKOVIĆ: Kao i uvijek, stremimo što boljim izvođenjima, ali i znatno većim ulaganjima u naše programe bez kojih je teško ostvariti novi kvalitet. Cijenimo da nam ono što smo do sada postigli daje za pravo da tako razmišljamo, pogotovu što vjerujemo da taj novac postoji. Ne mora se automatski nekom oduzimati da bi se nama dalo, već se i za novac namijenjen muzici treba dva puta zamisliti prije nego što se da bilo kome, a poslije tri puta provjeriti u šta je uloženo. Onda biga bilo više za sve koji ga zaslužuju.

POBJEDA: Imajući u vidu da i umjetnost ima neke svoje zakonitosti tj. ne razvija se autonomno i nezavisno od društvenih zbivanja, iz današnjeg ugla kakav je značaj Muzičkog centra i CSO koji su rođeni u godini kada je obnovljena nezavisnost Crne Gore?

MIRKOVIĆ: Činjenica da postojimo jednako je vrijedna

za sve u Crnoj Gori koje muzika zanima, bez obzira na godine. Stvoriti svakodnevnu potrebu za muzikom, a ne samo naviku da se povremeno odlazi na koncerte, je trajan i nikad završen proces, u koji što ranije treba uključiti što veći broj ljudi. Oni koji od malih nogu mogu odrastati sa muzikom su u velikoj prednosti, jer im se tada i ova umjetnost najlakše može približiti, ali za druženje sa muzikom nikada nije kasno.

POBJEDA: Crnogorski simfonijski orkestar je na kraju Podgoričkog ljeta izveo koncert „Klasika na Trgu“. Koliko se taj nastup pokazao kao dobar put za animiranje neke nove publike?

MIRKOVIĆ: To je tip koncerta koji smo odavno priželjkivali, koji je konačno, prepoznao i podržao Glavni grad i koji je možda i najbolji put do novih slušalaca. To rade svi veliki orkestri koji i te kako brinu o svojoj publici. Nastavićemo sa takvim koncertima, ne samo u Podgorici, jer nam je publika potrebna koliko i mi njoj.

POBJEDA: Citirajući Vas: „Dobrih rezultata nema bez dobrog kadra, odakle god bio“. Jeste li u prethodnoj sezoni popunili neke nedostajuće kadrove? Kako dugoročno rješavati ovu situaciju?

MIRKOVIĆ: Djelimično, na zadovoljavajući način, ali opet mahom kadrovima sa strane. Taj naš problem je jed-

NAŠ TRAJNI CILJ JE ŠTO BOLJI ORKESTAR: Žarko Mirković

Odlaganja više nema, do kraja mjeseca biće odabran izvođač radova

POBJEDA: Koliko je još vremena ostalo do ulaska u novu zgradu Muzičkog centra? Da li je kašnjenje završetka radova uzrokovano nepravilnostima u projektnoj dokumentaciji?

MIRKOVIĆ: Koliko je meni poznato to je jedan od ključnih razloga, ali ne treba zaboraviti ni komplikovano zakonodavstvo u ovoj oblasti, povremeni nedostatak novca, sinhronizaciju i tempo gradnje, koji su, sljedstveno tome, bili prilično komotni. Direkcija za javne radove je krajem ljeta raspisala tender za završnu fazu i sve žalbe koje su do sada stizale tim povodom Državna komisija je odbacila. Ali, u praksi to znači već nekoliko novih mjeseci kašnjenja. Na sreću, upravo nam je stiglo obavještenje da odlaganja više nema i da će do kraja mjeseca biti odabran izvođač radova. Tada će sve biti znatno lakše.

godinama, ali ne vidim da se na tome nešto radi.

POBJEDA: Podrškom Glavnog grada festivalu „A tempo“, koji organizuje Muzički centar, kako ste izjavili, obezbijedena je bolja budućnost. Da li možemo govoriti o novinama i izmjenama u njegovom konceptu?

MIRKOVIĆ: I poslije petnaest godina postojanja festival još uvijek nije riješio elementarno pitanje opstanka. Svake godine razmišljamo vrijedi li nastavljati u ovim okolnostima. Racionalan odgovor je ne, ali svaki put muzika nadvlada. Ministarstvu kulture koje nas redovno podržava konačno se pridružio i Glavni grad što je ohrabrujući gest. Međutim, za ozbiljan festival, pogotovu u novim koncertnim prostorima, potrebno je znatno više. Da li se to zaista razumije, i da li to želi još neko osim nas, vidjećemo uskoro.

POBJEDA: Muzički centar

kulture. Deset godina od njegovog osnivanja, svako možemo govoriti o pomacima u nacionalnoj muzičkoj kulturi. Koliko je Muzički centar na ovom putu usamljen? Šta još treba uraditi?

MIRKOVIĆ: U mnogim aspektima pomaci su zaista vidni, u mnogima još ne. Naše djelovanje je na vrhu piramide djelovanja mnogih, prvenstveno pedagoškog institucija i sistema. Što je osnova te piramide šira, čvršća i kvalitetnija bolji će biti i naš rad i naš povratni uticaj. Za sada, u ovom sistemu svi rade svoje poslove onako kako misle da treba, svi su zadovoljni, neki i misle da mogu bolje, a malo ih se trudi da to postigne. Posao se radi dobro jedino ako želite ili ako ste primorani da ga radite najbolje što možete. Ni jedno ni drugo još nije dominantni dio našeg mentaliteta, ali se i to da postupno formirati. Bez jasnijih ciljeva, ozbiljnijih motiva ili zahtjeva da se ispune nema velikih pomaka.

POBJEDA: Osim koncertne djelatnosti CSO i festivala A tempo, u koje će još poduhvate Muzički centar krenuti u narednom periodu?

MIRKOVIĆ: Do kraja godine ćemo objaviti knjigu sa pjesmama koje je etnomuzikolog Miodrag Vasiljević zabilježio od čuvenog pljevaljskog pjevača Hamdije Šahinpašića prije više decenija. Ta knjiga nikada nije objavljena u Jugoslaviji i mislim da njeno objavljivanje dugujemo i njima i svima koji ovo dragocjeno nasljeđe osjećaju svojim. Objavljeno i zbirku kompozicija za gitaru koje su inspirisane Crnom Gorom, a koju je sabrala Jelica Mijanović.

Rosanda MUČALICA

MOGUĆNOSTI, AMBICIJE, POTREBE: Crnogorski simfonijski orkestar

Kroz projekat „Kulturna Evropa“ do šireg kruga slušalaca

MIRKOVIĆ: Dio smo velikog projekta koji je okupio orkestre iz Rima, Barcelone, Lila, Amsterdama, Ljubljane i Sarajeva, a koji se finansira iz programa „Kulturna Evropa“. Kroz ovaj program ćemo u naredne tri godine dobiti 70.000 eura isključivo za programe i aktivnosti čiji je cilj približavanje umjetničke muzike širem krugu slušalaca. Za nas i naše okruženje to je više nego dragocjeno u svakom pogledu.